

Wie gaat stuivertje wisselen met de grote vier van Zuidplas: es, els, wilg en populier?

Prunus sargentii 'Rancho' als drager van de openbare ruimte

Natuurlijk wil Geert Jan Rozendaal van de gemeente Zuidplas optreden als boomambassadeur. Maar welke boom wil hij in de competitie brengen? De uiteindelijke keuze blijkt makkelijk te zijn: *Prunus sargentii* 'Rancho', een van de soorten die zijn gemeente graag en veel inzet als vervanging van de grote vier van deze Zuid-Hollandse gemeente.

Auteur: Hein van Iersel

4 min. leestijd

uidplas, met als belangrijkste kern Nieuwerkerk aan den IJssel, is met name in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw sterk gegroeid. Dat heeft wijken opgeleverd die erg groen waren, in zekere zin misschien zelfs te groen. Roosendaal neemt me mee naar het Groene Hart Park om zijn punt te maken. Dit is een langgerekt park, dat tussen een aantal woonwijken zit ingeschoven en dat met name fungeert als een soort hub voor het drukke fietsverkeer. Het is rond de middag als we in het parkje zijn. Er zijn geen wandelaars of recreanten, maar wel heel veel fietsers.

Rozendaal: 'Dit park hebben we recentelijk op de schop genomen en vooral open gemaakt. De grote sfeerbepalende platanen konden we gelukkig laten staan, maar voor de rest hebben we heel veel gekapt. Het bosplantsoen is weggehaald en vervangen door gazons en vaste planten. Daarmee kwam er weer licht en lucht in het park en werd het wat vriendelijker voor de bezoekers.'

Rozendaal: 'Ook op het gebied van bomen zijn we andere keuzes gaan maken. Onze gemeente werd voornamelijk gekenmerkt door een oververtegenwoordiging van grote landschappelijke bomen, die eigenlijk allemaal niet duurzaam zijn gebleken. De soorten waar ik het nu over heb, zijn met name populier, wilg, es en els; wat wij "de grote vier" noemen. Ik zeg niet dat we deze soorten niet meer aanplanten, maar dan wat minder in het stedelijke gebied en meer in het buitengebied. Van es en els hebben we bijvoorbeeld veel overlast door windgevoeligheid.'

Prunus sargentii 'Rancho'

De groenbeheerder schetst in welke richting hij denkt. Eigenlijk is hij op zoek naar een lijst van bomen die goed gedijen in de veengrond van de gemeente Zuidplas. Rozendaal: 'Ik ben heus wel van de experimenten, maar ik wil nu liefst een aantal soorten aanwijzen die we met voorkeur gaan planten! *Prunus sargentii*, een smal opgaande sierkers die gevonden is door Charles Sargent, de eerste directeur van het Arnold Arboretum, is daar

een voorbeeld van. Roosendaal denkt dat een voorkeurs- of inspiratielijst vooral ook belangrijk is met het oog op het opdoen van kennis door de verschillende bedrijven die betrokken zijn bij de aanplant en het onderhoud van bomen in de gemeente. Veel van die partijen zijn met name gericht op civiele techniek. Mede daarom is het niet verstandig om in iedere straat een andere boomsoort te plaatsen; de kennis om die te onderhouden, ontbreekt gewoon.

Geert Jan Rozendaal

Ons uitgangspunt is dat we een beplanting willen die met zes schoffelrondes per jaar perfect in conditie blijft

Vuurkorf

Sierkers is de laatste jaren een beetje een 'besmette' naam geworden voor de openbare ruimte, onder andere door artikelen in dit vakblad van huisdendroloog Jan P. Mauritz, die 90 procent van het kersensortiment naar de vuurkorf wilde verbannen. Vriend en vijand zijn het er gelukkig over eens dat 'Rancho' een positieve uitzondering is. Misschien is 'Rancho' in de zomer niet de meest sensationele boom, maar kom maar eens terug in het voor- of najaar. In het voorjaar valt de mooie enkelvoudige roze bloei op; in het najaar lijkt het wel alsof deze boom in brand staat. Gelukkig plant Rozendaal niet alleen 'Rancho' in zijn straten. Ook andere soorten hebben inmiddels een plekje veroverd op zijn inspiratielijst. *Liquidambar styraciflua* 'Worplesdon' hoort daarbij, maar ook *Quercus pallustris* en *Acer x freemanii* 'Autumn Blaze'.

Als ik later met Rozendaal zijn aanplant met 'Rancho' ga bekijken, passeren we de complete lijst. En dan valt meteen op dat 'Rancho' het beter doet dan 'Worplesdon'. Deze amberboom staat er amper twee jaar en laat nu al zijn zwakke plek zien: windgevoeligheid. En waaien kan het in een gemeente als Zuidplas natuurlijk als de beste.

The complete picture

Rozendaal kiest niet voor sortiment *an sich*, in de wijken die opengetrokken zijn en bevrijd van de bosplantsoenterreur van de jaren tachtig. Sortiment moet in dienst staan van de totale beleving van de wijk. De Europalaan, die door de wijken heen slingert, is daarvan een goed voorbeeld. De bomen zijn bij voorkeur in vasteplantenborders gesitueerd – waarbij Rozendaal een uitgesproken fan is van het vasteplantenconcept van Griffioen. Rozendaal: 'Ons uitgangspunt is dat

we een beplanting willen die met zes schoffelrondes per jaar perfect in conditie blijft.' Ik zeg tegen Rozendaal dat ik me bijna niet kan voorstellen dat zes keer schoffelen hier nodig is. Veel planten, zoals *Nepeta*, geven begin juni al zo'n dicht dek dat daar bijna geen onkruid doorheen kan komen. 'Klopt', zegt de groenman, 'maar je hebt altijd te maken met een gemengde beplanting, waar ook andere vaste planten in voorkomen, die wellicht wat minder explosief dichtgroeien in het voorjaar.' Het onderhoud van de vasteplantenborders blijft niet beperkt tot schoffelen. Eens per jaar, in maart, worden de borders geklepeld, zodat alles weer schoon en netjes is en de planten gestimuleerd worden om nieuw schot te maken.

Tijdens ons korte rondje door Nieuwerkerk laat Rozendaal me ook nog stukken zien die nog niet zijn aangepakt. 'Kijk daar maar, bijvoorbeeld. Daar ligt een watergang, die helemaal verdwenen is achter hoog opgeschoten bosplantsoen. Dat stukje gaan we nu aanpakken.'

Terug in het Groene Hart Park valt me op hoe slim dit in het beheer is ingestoken. De vasteplantenborders, die ook hier een overdaad aan kleur laten zien met het geel van *Phlomis* en het blauw van kattenkruid, zijn heel ingenieus afgeschermd door kniehoge hekwerkjes. Honden zullen er minder snel doorheen struinen en kleine kinderen raken niet meteen te water. Ik kijk stiekem of er ergens olifantenpaadjes te bespeuren zijn, maar kan ze gelukkig niet vinden. Een bijzonder stukje sortiment dat wat Rozendaal betreft ook de titel inspiratieboom zou verdienen, is een Pauwlonia-boom, die hier sinds kort staat. Een boom waarvan je je overigens moet afvragen of hij wel echt thuishoort in de koude ondergrond van Nieuwerkerk. 'Rancho' is voor Nieuwerkerk een veel betere keuze.

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5302